

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta (HE 129/2012 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 27/2012 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Harri Kukka ja hallitusneuvos Susanna Paakkola, maa- ja metsätalousministeriö
- hallitussihteeri Tiina Mäntyranta, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

- kalastusmestari Jukka Lähde, Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- vakuutusasiantuntija Lalli Castrén, Finanssialan Keskusliitto
- elinkeinojohtaja Vesa Karttunen, Kalatalouden Keskusliitto
- toimitusjohtaja Kim Jordas, Suomen Ammatikalastajaliitto SAKL ry
- toimitusjohtaja Teemu Tast, Etelä-Suomen kalastusvakuutusyhdistys
- toimitusjohtaja Jyrki Oikarinen, Pohjanmaan kalastusvakuutusyhdistys
- toimitusjohtaja Leif Kaarto, Österbottens fiskeriförsäkringsförening.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- oikeusministeriö
- Nylands fiskeriförsäkringsförening
- Satakunnan kalastusvakuutusyhdistys
- Åbolands fiskeriförsäkringsförening.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta.

Laissa säädettäisiin mahdollisuudesta maksaa valtion varoista tukea vahinkojen perusteella, jotka ovat aiheutuneet kaupallisen kalastajan pyydyksille, eräille muille kalastusvälineille tai enintään 12 metrin pituisille aluksille Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä. Laissa sää-

dettäisiin tuen maksamisen edellytyksistä sekä menettelystä, jota tuen maksamisessa noudatettaisiin. Tuen välittäisivät vakuutuskorvauksen osana vakuutusalan toimijat, jotka hyväksyttäisiin toimimaan kalastusvakuutuslaitoksina. Laissa säädettäisiin kalastusvakuutuslaitoksen tehtävistä sekä viranomaisesta, joka ohjaa ja valvoo tehtävien hoitamista.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioehdotukseen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2013 alusta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen tavoitteena on sisällyttää nykyisin voimassa olevaan kalastusvakuutustukijärjestelmään 11.1.2012 tehdyn EU:n komission päätöksen asettamat reunaehdot tukijärjestelmän soveltumisesta sisämarkkinoille. Komissio hyväksyi tukijärjestelmän jatkamisen sillä edellytyksellä, että tukea maksetaan ainoastaan Suomen rannikon erityisistä olosuhteista aiheutuneiden vahinkojen perusteella. Tällaisia erityisiä olosuhteita ovat komission mukaan voimakkaat myrskyt, karikkoinen rannikko, lumi- tai jääolosuhteet sekä hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamat vahingot. Keskeiset komission päätöksestä aiheutuvat kalastusvakuutusjärjestelmän muutostarpeet rajaavat varsin laajasti tukijärjestelmän piiriin kuuluvia merialueita, vakuutuskohteita ja vahingon aiheuttaneita olosuhteita. Valiokunta korostaa, että sisävesikalastuksen turvaamisen ja kehittämisen kannalta tulee selvittää mahdollisuudet ulottaa vakuutuskorvausjärjestelmä koskemaan tulevaisuudessa myös sisävesien ammattikalastajia.

Kalastusvakuutuksen piirissä oli Suomessa 1.1.2012 yhteensä 738 alusta, joista 679 oli rannikkoaluksia ja 59 avomerialuksia. Komission päätöksessä tukijärjestelmän reunaehdoista edellytetään, että tukijärjestelmän ulkopuolelle rajataan avomerialuksille aiheutuneet vahingot. Lisäksi jatkossa kalastusvakuutustukea voidaan maksaa ainoastaan Suomen aluevesillä tai talousvyöhykkeellä aiheutuneille vahingoille. Nykyisten säännösten mukaan avustusta maksetaan koko Itämeren alueella tapahtuneiden vahinkojen korvaamiseen.

Valiokunta pitää rannikkokalastuksen jatkuvuuden turvaamisen kannalta välttämättömänä, että aluksia ja kalastusvälineitä koskevissa vahinkotapauksissa voidaan jatkossakin tarjota

riittävää turvaa. Valiokunta korostaa, että rannikkokalastuksen vakuutustuen jatkuminen on erittäin tärkeää ammattikalastuksemme tulevaisuuden kannalta, koska rannikkokalastus on viime vuosina ollut vakavissa vaikeuksissa. Kasvaaneet hyljekannat ovat monin tavoin vaikeuttaneet kalastusta ja aiheuttaneet kannattavuusongelmia. Myös merimetsojen ovat aiheuttaneet kasvavia ongelmia rannikkokalastukselle, samoin kuin vesien rehevöityminen, joka on vahvistanut särkikalakantoja ja heikentänyt useita arvokalakantoja.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos arvioi vuonna 2010 hylkeiden vahingoittaman ammattikalastuksen saaliin määräksi 117 tonnia, mutta todellinen määrä on todennäköisesti vieläkin suurempi, koska vahingoitetuista kaloista ei aina jää pyydykseen jäännöksiä. Valiokunta korostaa, että pitkällä tähtäimellä hylkeiden ammattikalastukselle aiheuttamia merkittäviä vahinkoja tulee pyrkiä ratkomaan ensisijaisesti muilla keinoilla kuin vahinkojen ja tappioiden korvaamisella. Valiokunta edellyttääkin, että hyljekantojen hoitosuunnitelma päivitetään (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*). Tehokkain keino on helpottaa harmaahylkeen metsästystä koskevia säännöksiä ja kääntää harmaahyljekannan kasvu ja sitä kautta vahinkojen määrä laskuun. Samalla harmaahylkeiden kaupallista hyödyntämistä tulee helpottaa. Tällä hetkellä tarvitaan kuitenkin vielä tukia esimerkiksi hylkeenkestävien pyydysten hankintaan ja myös nykyistä hylkeensietopalkkiojärjestelmää tulee jatkaa.

Valtion varoista myönnetään tällä hetkellä avustuksia kalastusvakuutusyhdistyksille. Avustukset muodostavat osan niistä korvauksista, joita yhdistykset maksavat vakuutussopimusten nojalla ammattikalastajien aluksille ja pyydyksille aiheutuneista vahingoista. Avustusten tarkoituksena on alentaa ammattikalastajien vakuu-

tusmaksuja ja turvata heille riittävä vakuutusturva. Esityksessä kalastusvakuutusyhdistyksille maksettava avustus ehdotetaan korvattavaksi kaupallisille kalastajille maksettavalla vakuutustuella. Lakiehdotuksen mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymä kalastusvakuutuslaitos maksaa vakuutustuen kalastajalle osana kalastusvakuutuslaitoksen suorittamaa vakuutuskorvausta. Maksamastaan vakuutustuesta kalastusvakuutuslaitos hakee puolestaan jälkikäteen korvausta valtiolta. Vakuutustukea maksetaan vahinkoa kärsineelle kalastajalle, jolla on vakuutus sopimus kalastusvakuutuslaitoksen kanssa. Laitoksen on tehtävä vakuutus sopimus kalastajan kanssa, joka täyttää vakuutustuen saajaa koskevat edellytykset. Kalastusvakuutuslaitos arvioi tuen saajaa ja vahinkotapahtumaa koskevien edellytysten täytymisen sekä tarkastaa ja arvioi vahingot, päättää vakuutustuen määrästä ja sen maksamisesta.

Voimassa olevan lain mukaan valtion varoista osaksi korvattavaa vakuutuskorvausta on voitu maksaa niille kalastajaväestöön kuuluville, jotka saavat kalastuksesta pääasiallisen toimeentulonsa tai osan siitä. Lakiehdotuksen mukaan mahdollisuus kalastusvakuutustukeen oikeuttavan vakuutus sopimuksen tekemiseen rajataan sellaisiin kaupallisiin kalastajiin, joiden kalan tai kalatuotteiden myynnistä kertynyt kolmen tilikauden liikevaihdon keskiarvo ylittää arvonlisäverolaisissa (1501/1993) säädetyn vähäisen toiminnan rajan, joka on tällä hetkellä 8 500 euroa. Valiokunta toteaa, että vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen kaupallisen kalastuksen määrittelyn edellytysten täytymistä ei enää ole tarpeen uudelleen arvioida esimerkiksi tuen maksamisen yhteydessä. Lakiehdotuksen 3 §:n 2 momentin mukaan aloittavien kalastajien tulee päästä tukijärjestelmän piiriin siinäkin tapauksessa, että he täyttävät liikevaihtoa koskevan edellytyksen vaikkapa vasta kolmantena vuotena vakuutus sopimuksen tekemisestä. Valiokunta pitää täysin välttämättömänä, että aloittava kalastaja pääsee joustavasti tukijärjestelmän piiriin alkuvaiheessa vaihtelevista kalastustuloista huolimatta.

Lakiehdotuksen yleisenä tavoitteena on myös uudistaa tukijärjestelmän hallinnointia niin, että se vastaa erityisesti perustuslain 124 §:stä johtuvia vaatimuksia, jotka koskevat julkisen hallinto tehtävän antamista muulle kuin viranomaiselle. Lakiehdotukseen sisältyvät säännökset kalastusvakuutustukea välittävien toimijoiden hyväksynnästä ja valvonnasta sekä muista hyvän hallinnon takeista. Tukijärjestelmään liittyvät tehtävät siirretään maa- ja metsätalousministeriöstä Pohjanmaan ELY-keskukselle. Tuista nykyisten kalastusvakuutusyhdistysten toimintaan luovutaan, koska Euroopan komissio ei ole hyväksynyt tukia sisämarkkinoille soveltuviksi.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan esittänyt tarkennuksia 7 §:n asetuksenantovaltuuteen, kalastusvakuutuslaitoksen hyväksymiseen ja hyväksynnän peruuttamista koskeviin 10 §:n säännöksiin, 12 §:n 2 momentin vakuutuskorvausta koskevan päätöksen sisältöön ja muutoksenhakua koskevaan 20 §:ään. Valiokunta ehdottaa jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa näiden säännösten tarkistamista perustuslakivaliokunnan esittämällä tavalla.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että lakiehdotuksen mukaan sakkorangaistus voisi johtaa tuen saajan toiminnan kannalta merkittävän omaisuuserän, kuten aluksen, tuhouduttua vakuutustuen takaisinperintään. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan, ottaen huomioon nykyisten rangaistussäännösten soveltaminen ja alhainen syyttämättä jättämiskynnys, tällainen käytännön tilanne on epätodennäköinen. Tällaisen tilanteen vaatima kohtuullistamissäännös on valiokunnan arvion mukaan kuitenkin periaatteellisesti tarpeellinen. Valiokunta esittääkin jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa lakiehdotuksen muuttamista siten, että se mahdollistaa takaisinperinnän kohtuullistamisen.

Valiokunta toteaa lisäksi, että esityksessä ehdotetut kalastusvakuutustuen epäämistä koskevat säännökset saattavat osaltaan muodostua kohtuuttomiksi erityisesti siinä vaiheessa, kun EU:n uusi kalastusta koskeva valvonta-asetus saatetaan Suomessa voimaan. Valiokunta edellyttääkin, että EU:n valvontasäännösten täytän-

töönpanoa koskevien säännösten valmistelun yhteydessä otetaan tarkasteluun kalastusvakuutustuen epäämistä koskevat säännökset siten, että rikkomusten seuraamukset ovat oikeassa suhteessa niiden vakavuuteen. (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*)

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomauksin ja seuraavin muutosehdotuksin.

Yksityiskohtaiset perustelut

6 §. Tuen epääminen. Lakiehdotuksen 4 §:n mukaan tukea ei myönnetä, jos rekisteröintiä koskeva edellytys ei täyty. Valiokunta ehdottaa, että tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi lakiehdotuksen 6 §:n 2 momenttia täsmennetään siten, että vakuutustukea ei maksettaisi myöskään niissä tapauksissa, joissa tuen saaja ei täytä 4 §:n 1 momentissa säädettyä rekisteröintiä koskevaa edellytystä.

7 §. Vakuutustuen määrä. Valiokunta toteaa, että vakuutustukena maksetaan 7 §:n 1 momentin nojalla 40 prosenttia vahingon todellisesta suuruudesta tai 90 prosenttia, jos vahinko on aiheutunut alukselle tai erityisen arvokkaalle pyyntivälineelle. Pykälän 3 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin erityisen arvokkaana pidettävistä pyyntivälineistä. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan asetuksenantovaltuuden perustuslain 80 §:n 1 momentin valossa tarpeettoman avoimeksi ja esitti valtuuden sisältöä tarkennettavaksi hallituksen esityksen perusteluista ilmenevällä tavalla. Hallituksen esityksen mukaan kolme pyydystyyppeä kuuluisi korkeamman tuen piiriin. Näitä ovat trooli, nuotta ja isorysä. Valiokunta ehdottaa edellä todetun perusteella, että esitetty valtuussäännös poistetaan ja arvokkaina pidettävät pyyntivälineet (trooli, nuotta ja isorysä) luetaan 7 §:n 1 momentissa.

9 §. Vakuutusopimusta koskevat edellytykset. Lakiehdotuksen 9 §:ssä säädetään vakuutusopimusta koskevista edellytyksistä. Valiokunta toteaa, että tukea voidaan myöntää ainoastaan, jos tähän on oikeus vakuutusopimuksen perusteella. Tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi valiokunta katsoo, että 9 §:n 4 momenttia tulee täsmentää. Valiokunta ehdottaa 9 §:n 4 momenttia täydennettäväksi siten, että sopimus on irtisanottava, jos vakuutustuen ehtojen muuttaminen tätä edellyttää, kalastusvakuutuslaitoksen hyväksyntä peruutetaan, vakuutuksenottaja ei ole täyttänyt 3 §:n 2 momentissa säädettyä edellytystä, vakuutuksenottaja ei enää täytä 4 §:ssä säädettyjä tuen myöntämisen edellytyksiä tai vakuutusopimusta ei ole tehty 2 momentissa edellytetyllä tavalla.

12 §. Vakuutustukea koskeva päätös. Kalastusvakuutuslaitoksen on lakiehdotuksen 12 §:n 2 momentin mukaan annettava vakuutuskorvausta koskevassa asiassa hakijalle kirjallinen päätös. Vakuutuskorvausta koskevaan päätökseen on myös merkittävä myönnetyn tuen määrä. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että päätöksestä on käytävä myös ilmi, jos tukea ei myönnetä. Kalastusvakuutuslaitosten toimintaan sovelletaan lakiehdotuksen 14 §:n mukaan hallintolakia (434/2003), jonka 44 §:ssä säädetään päätöksen sisällöstä. Sen mukaan päätöksestä on käytävä ilmi, mihin asianosainen on oikeutettu. Tuen osuus korvauksesta on se määrä, johon voidaan myöhemmässä vaiheessa kohdistaa takaisinperintä, jos tuen maksamisen jälkeen käy ilmi, ettei oikeutta tukeen ole syntynyt. Tämän vuoksi tuen osuus olisi käytävä ilmi päätöksestä erikseen. Vakuutuskorvauksen määrä ei ole riittävän yksityiskohtainen tieto tuen saajan kannalta. Valiokunta esittää selvyuden vuoksi pykälän 2 momenttia täydennettäväksi tuen epäämisen osalta siten, että jos tuki evätään kokonaan tai osittain, päätöksestä on käytävä ilmi, miltä osin tukea ei makseta sekä lisäksi perustelut tuen epäämiselle.

17 §. Tuen takaisinperintä. Valiokunta toteaa, että sakkorangaistus voisi johtaa tuen saajan toi-

minnan kannalta merkittävän omaisuuserän, kuten aluksen, tuhouduttua tuen takaisinperintään. Ottaen huomioon nykyisten rangaistussäännösten soveltaminen ja alhainen syyttämättäjättämiskynnys, tilanne on kuitenkin epätodennäköinen. Tällaisen tilanteen vaatima kohtuullistamissäännös on valiokunnan arvion mukaan kuitenkin tarpeellinen. Perusteena takaisinperinnän kohtuullistamiseen voitaisiin pitää sellaisia tilanteita, joissa rikkomus on ollut lievä suhteessa vahingon taloudelliseen arvoon ja tuen takaisinperintä vaarantaisi kalastusta koskevan elinkeinotoiminnan jatkamisen edellytykset. Valiokunta ehdottaa edellä todetun perusteella pykälään lisättäväksi uuden 2 momentin, jonka mukaan tuki voitaisiin jättää kokonaan tai osin perimättä takaisin, jos teosta ei ole tuomittu sakkoa ankarampaa rangaistusta ja tuen saajalle aiheutuneen vahingon taloudellinen arvo huomioon ottaen takaisinperintä vaarantaisi tuen saajan elinkeinotoiminnan jatkamisen edellytykset.

18 §. Takaisinperinnän menettely. Valiokunta ehdottaa 18 §:n 1 momenttiin sisältyvän viittaus-säännöksen tarkistamista siten, että siinä viitataan 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuun korkoon.

20 §. Muutoksenhaku. Valiokunta toteaa, että esityksen muutoksenhakua koskevan 20 §:n mukaan tuen saaja ei voi hakea oikaisua muiden seikkojen kuin lakiehdotuksen 4—6 §:ssä säädettyjen tuen edellytysten osalta. Näin ollen oikaisuvaatimuksen sekä valituksen alan ulkopuolelle rajautuisivat muun muassa menettelyssä tapahtuneet virheet. Perustuslakivaliokunnan lausunnossa todetaan, että muutoksenhakusäännöksestä on ilmevä, että päätöksistä, joita kalas-

tusvakuutuslaitos tekee julkista hallintotehtävää hoitaessaan, voidaan hakea muutosta suoraan tai oikaisuvaatimuksen jälkeen.

Valiokunta toteaa, että ehdotetun muotoilun tarkoituksena on ollut rajata oikaisuvaatimuksen ja valituksen ulkopuolelle seikat, jotka koskevat vakuutuksenantajan ja vakuutuksenottajan välisen sopimuksen sellaisia ehtoja, joilla ei ole merkitystä itse laissa säädettyjen tuen edellytysten kannalta. Täten ELY-keskuksella ei olisi yleistä toimivaltaa ratkaista yksityisoikeudellisen sopimuksen soveltamista koskevia kysymyksiä, jotka ratkaistaan vakuutus sopimuksen ehdoissa määrättyssä menettelyssä. Oikaisuvaatimuksen tekijän olisi perusteltava vaatimuksensa tuen edellytysten olemassaolon kannalta arvioituna. Tietynlainen muutoksenhaun rajausta on kuitenkin edelleen tarpeellinen. Valiokunta katsoo riittävänä rajauksena voitavan pitää sitä, että mahdollisuus hakea oikaisua rajataan nimenomaisesti sellaisiin asiaratkaisuihin, jotka koskevat ehdotetun lain soveltamista. Viitaten edellä todettuun valiokunta ehdottaa, että pykälää täsmennetään siten, että 1 momentissa viitataan tämän lain soveltamista koskevaan päätökseen ja 2 momentti poistetaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että hyväksytään kaksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset1—3 §
(Kuten HE)

2 luku

Vakuutustuen edellytykset4 ja 5 §
(Kuten HE)

6 §

Tuen epääminen

(1 mom. kuten HE)

Vakuutustukea ei makseta, jos tuen saaja:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) *ei täytä 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua liikevaihtoa koskevaa edellytystä tai 4 §:n 1 momentissa säädettyä rekisteröintiä koskevaa edellytystä.*

7 §

Vakuutustuen määrä

Vakuutustukea maksetaan määrä, joka vastaa 40 prosenttia vahingon todellisesta suuruudesta. Jos vahinko on aiheutunut rannikkoalukselle, *veneelle, isorysälle, troolille tai nuotalle*, tukea maksetaan kuitenkin määrä, joka vastaa 90 prosenttia vahingon todellisesta suuruudesta. Vakuutustukea ei makseta siltä osin kuin kalastusvakuutuslaitoksen on mahdollista saada takautumisoikeuden perusteella korvausta kolmannelta taholta. Jos vakuutuskorvausta alennetaan vakuutussopimuksen ehtoissa määrättyllä perusteella, tukea maksetaan kuitenkin enintään edellä mainittu osuus alennetun vakuutuskorvauksen määrästä. Jos vakuutuskorvaus evätään kokonaisuudessaan vakuutustuen saajan toiminnasta johtuvalla perusteella, tukea ei makseta.

(2 mom. kuten HE)

(3 mom. *poist.*)

8 §

(Kuten HE)

3 luku

Kalastusvakuutuslaitosta koskevat vaatimukset

9 §

Vakuutussopimusta koskevat edellytykset

(1—3 mom. kuten HE)

Vakuutussopimus on voimassa kalenterivuoden kerrallaan. Sopimuksen voimassaolo jatkuu ilman toimenpiteitä, jollei kumpikaan osapuoli irtisano sopimusta viimeistään 15 päivänä joulukuuta. Sopimus on irtisanottava, jos vakuutustuen ehtojen muuttaminen *tätä edellyttää*, kalastusvakuutuslaitoksen *hyväksyntä peruutetaan, vakuutuksenottaja ei ole täyttänyt 3 §:n 2 momentissa säädettyä edellytystä, vakuutuksenottaja ei enää täytä 4 §:ssä säädettyjä tuen myöntämisen edellytyksiä tai vakuutussopimusta ei ole tehty 2 momentissa edellytetyllä tavalla.*

(5 mom. kuten HE)

10 ja 11 §

(Kuten HE)

12 §

Vakuutustukea koskeva päätös

(1 mom. kuten HE)

Kalastusvakuutuslaitos antaa vakuutuskorvausta koskevassa asiassa hakijalle kirjallisen päätöksen. Jos vakuutuskorvauksen osana maksetaan tukea, päätöksestä on käytävä ilmi tuen osuus korvauksesta. *Jos tuki evätään kokonaan tai osittain, päätöksestä on käytävä ilmi, miltä osin tukea ei makseta sekä perustelut tuen epäämiselle.*

13—15 §

(Kuten HE)

4 luku

Erinäiset säännökset16 §
(Kuten HE)

17 §

Tuen takaisinperintä

(1 mom. kuten HE)

Edellä 6 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa tuki voidaan jättää kokonaan tai osittain perimättä takaisin, jos teosta ei ole annettu sakkoo ankarampaa rangaistusta ja tuen saajalle aiheutuneen vahingon taloudellinen arvo huomioon ottaen takaisinperintä vaarantaisi tuen saajan elinkeinotoiminnan jatkamisen edellytykset. (Uusi 2 mom.)

(3 ja 4 mom. kuten HE:n 2 ja 3 mom.)

18 §

Takaisinperinnän menettelyt

Tuen takaisinperinnästä päättää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päätöksellä vahvistetaan takaisinperittävä määrä, 17 §:n 3 momentissa tarkoitettu korko sekä niiden suorittamiselle asetettava eräpäivä.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

19 §

(Kuten HE)

20 §

Muutoksenhaku

Kalastusvakuutuslaitoksen *tämän lain soveltamista koskevaan* päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Vakuutuksen ottaja voi tehdä päätöksestä oikaisuvaatimuksen Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä viipymättä. Jos samaa vahinkotapahtumaa koskeva asia on vireillä muussa valituselimessä tai tuomioistuimessa, oikaisuvaatimuksen käsittely on keskeytettävä kunnes edellä tarkoitettu asia on ratkaistu.

(2 mom. *poist.*)

(2 mom. kuten HE:n 3 mom.)

5 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset21—23 §
(Kuten HE)**Valiokunnan lausumaehdotukset**

1. Eduskunta edellyttää, että EU:n valvontasäännösten täytäntöönpanoa koskevien säännösten valmistelun yhteydessä otetaan tarkasteluun kalastusvakuustuen epäämistä koskevat säännökset

siten, että rikkomusten seuraamukset ovat oikeassa suhteessa niiden vakavuuteen.

2. Eduskunta edellyttää, että hyljekantojen hoitosuunnitelma päivitetään.

MmVM 8/2012 vp — HE 129/2012 vp

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Pirkko Mattila /ps
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Jari Myllykoski /vas (osittain)
jäs.	Heikki Autto /kok	Mats Nylund /r
	Satu Haapanen /vihr	Kari Rajamäki /sd
	Lasse Hautala /kesk	Janne Sankelo /kok
	Reijo Hongisto /ps (osittain)	Arto Satonen /kok
	Anne Kalmari /kesk	Tytti Tuppurainen /sd
	Timo V. Korhonen /kesk	vjäs. Simo Rundgren /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

VASTALAUSE

Perustelut

Allekirjoittaneet pitävät hyvänä asiana sitä, että vakuutustukijärjestelmällä pyritään sekä turvaamaan että edistämään kaupallisen kalastuksen harjoittamisen edellytyksiä Suomen merialueen erityisissä olosuhteissa. Tällä toimenpiteellä on positiivisia vaikutuksia tämän ammatin harjoittamiseen. Toisekseen järjestelmällä on pitkät perinteet — ja tätä perinnettä on mielestämme syytä jatkaa keskeytyksettä.

On myös tarvetta korostaa, että tämän vakuutusjärjestelmän kautta maksettu tuki esimerkiksi hylkeiden aiheuttamiin kalastusvälineisiin kohdistuneisiin vahinkoihin edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä Itämerellä sekä muilla maamme rannikkoalueilla, koska se vähentää hylkeiden salapyyntiä. Tästä syystä valiokuntaryhmämme haluaakin nostaa verkoille aiheutuvien vahinkojen (nyt 40 prosenttia) osalta korvausta siten, että se olisi 90 prosenttia aivan kuten muillakin tärkeimmillä pyydysmuodoilla.

Lisäksi on tarpeen tuoda esiin myös se tosiasia, että tällä konkreettisella parannusesityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia valtion menojen kasvun muodossa, sillä kyseiset vahinkotaukukset ovat tippuneet vuoden 2000 tasosta huomattavasti olkoonkin, että juuri hylkeiden aiheuttamat vahingot kalastajille ovat lisääntyneet jonkin verran. Allekirjoittaneet haluavatkin nimenomaan tällä muutosesityksellä tuoda tasaapuolisuutta sekä uskottavuutta ammattikalastajien keskuuteen.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön mukaisena paitsi 7 § muutettuna seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotus):

Vastalauseen muutosehdotus

7 §

Vakuutustuen määrä

Jos vahinko on aiheutunut rannikkoalukselle, veneelle, verkolle, isorysälle, troolille tai nuotalle, tukea maksetaan kuitenkin määrä, joka vastaa 90 prosenttia vahingon todellisesta suuruudesta. Muista vahingoista vakuutustukea maksetaan määrä, joka vastaa 40 prosenttia vahingon todellisesta suuruudesta. Vakuutustukea ei makseta siltä osin kuin kalastusvakuutuslaitoksen on mahdollista saada takautumisoikeuden perusteella korvausta kolmannelta taholta. Jos vakuutuskorvausta alennetaan vakuutus sopimuksen ehdoissa määrätyllä perusteella, tukea maksetaan kuitenkin enintään edellä mainittu osuus alennetun vakuutuskorvauksen määrästä. Jos vakuutuskorvaus evätään kokonaisuudessaan vakuutustuen saajan toiminnasta johtuvalla perusteella, tukea ei makseta.

(2 ja 3 mom. kuten MmVM)

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2012

Lauri Heikkilä /ps
Pirkko Mattila /ps
Lasse Hautala /kesk

Anne Kalmari /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Jari Leppä /kesk